

Jukolan Osuuskauppa

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1.1. - 31.12.2017

Y-tunnus: 0169715-3
Kotipaikka: Nurmes

Jukolan Osuuskauppa
y-tunnus 0169715-3

Tilinpäätös ja toimintakertomus tilikaudelta 2017

Sisällysluettelo	sivu
Hallituksen toimintakertomus	1-10
Hallinto	11
Tuloslaskelma	12
Tase	13
Rahoituslaskelma	14
Tilinpäätöksen liitetiedot	15-21
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	22
Tunnusluvut	23
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	24

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kauppa kävi loppuvuodesta hyvin

Jukolan vuoden 2017 verollinen myynti oli yhteensä 50,8 miljoonaa euroa, joka oli 2,2% eli 1,0 miljoonaa euroa edellisvuotta parempi. Alkuvuodesta Jukolan kokonaisymyynti oli vielä miinuksella edellisvuoteen verrattuna, mutta käänne tapahtui kesän jälkeen. Tähän vaikuttivat ennen kaikkea useammat markkinassa tapahtuneet kilpailijamuutokset; Rautavaaran Siwa lopetti toimintansa maaliskuussa, Valtimon K-market lopetti elokuussa ja Nurmeksien Teboil syyskuussa. Jukolassa päivittäistavarakauppa kasvoi 2,7% sekä liikennemyymälä- ja polttonestekauppa kasvoi 4,9%. Rauta- ja ravintolamyynit olivat hieman edellisvuotta pienemmät.

Jukolan vuoden 2017 operatiivinen tulos oli 0,9 miljoonaa euroa, ollen edellistä vuotta 0,1 miljoonaa euroa pienempi. Tuloskehityksen taustalla on merkittävät hintapanokset sekä erityisesti Juuan uuden markkinan avauskulut.

Neljä miljoonaa euroa maksanut uusi S-market Juuka on Jukolan historian suurimpia investointeja. Täysin uusi S-market avasi ovensa ABC:n yhteydessä marraskuussa. Myös Valtimolla tehtiin S-marketin pienempi kalusteudistus, joka valmistui syyskuun lopussa.

Asiakasomistajien määrä edellisvuoden tasossa

Jukolan Osuuskaupalla oli vuoden lopussa 7791 asiakasomistajaa. Uusia jäseniä liittyi 370 henkilöä lisää. Asiakasomistajille maksettiin vuonna 2017 Bonusta ja maksutapaetua yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Yhteistyön ja työllistämisen merkitys korostuu

Osuuskaupan toiminta-ajatuksen mukaisesti yrityksen tuloseurot jäävät omalle toimialueelle omistajien hyväksi. Jukolan verolliset ostot tavarantoimittajilta ja erilaisilta palveluntuottajilta omalta toimialueelta sekä Pohjois-Karjalan maakunnasta olivat yhteensä peräti noin 6,1 miljoonaa euroa.

Paljon kokoaikaisia työntekijöitä

Henkilökunnan määrä oli vuoden lopussa 150 ollen suunnilleen edellisen vuoden tasossa. Jukolan Osuuskauppa osallistui alueen nuorten työllistämiseen palkkaamalla liki sata kausityöntekijää, joista kuutisenkymmentä oli nuoria ensimmäistä kertaa työelämää tutustujia. Palvelualalla työsuhteet ovat tyypillisesti osa-aikaisia erittäin vaihtelevasta kysynnästä johtuen. Jukolan Osuuskauppa on kuitenkin pystynyt tarjoamaan liki puolelle henkilökunnastaan kokoaikaisen työsuhteen, mikä on poikkeuksellisen suuri osuus alalla.

Palvelujen kehittäminen jatkuu

Kuluvan kevään aikana uudistetaan ABC Nurmes. Koko liikennemyymälä saa uuden ilmeen uusine kalusteineen sekä keittiö- ja wc-tiloja suurennetaan. Liikennemyymälän kokonaisala säilyy entisellään. Uudistuksen arvioidaan valmistuvan toukokuussa 2018. Myös Rautavaaran ruokakaupan uudistamisen suunnittelu on alkamassa.

Tuttuun tapaan päivittäistavaroiden hintatason halpuuttaminen jatkuu, ja samalla valikoimia ja palvelua kehitetään edelleen.

Kiitos asiakasomistajillemme, henkilöstöllemme, hallinnollemme ja yhteistyökumppaneillemme viime vuoden hyvästä yhteistyöstä. Yhdessä eteenpäin!

Nurmeksessa 14.3.2018

Raija Rantanen
toimitusjohtaja

SUOMEN YLEINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Suomen bruttokansantuote saavutti edellisvuonna 1,9 prosentin kasvun ja kasvu on jatkunut voimakkaana myös kuluvana vuonna. S-Pankki ennustaa koko vuoden kasvuksi 3,2 prosenttia. Matalana pysynyt korkotasoa, maltillinen kuluttajahintojen nousu sekä pienentynyt työttömyys ovat tuke- neet yksityistä kulutusta, mutta varsinaisina kasvun vetureina toimivat vienti ja teollisuuden inves- toinnit joiden molempien ennustetaan kasvavan yli 8 prosenttia edellisvuodesta.

Yksityisen kulutuksen kehityksellä on keskeinen merkitys S-ryhmän myynnin kehitykselle. Kulutta- jien vahva luottamus talouteen sekä positiivinen talouskehitys ovat ylläpitäneet kotitalouksien kulu- tusta ja aikaansaaneet 2,2 prosentin kasvun edellisvuodesta. Osana yleistä talouskasvua myös vä- hittäiskauppa kasvoi 2,2 prosenttia edellisvuodesta.

Voimistunut talouskasvu on lisännyt verotuloja ja näkyy julkisen talouden alijäämän supistumisena. Olemassa olevia julkisen talouden rakenteellisia ongelmia tämä ei kuitenkaan poista.

Alkaneen vuoden näkymät

Taloudellisen tilanteen kehitys kotimaassa ja lähialueilla on merkittävä tekijä SOK-yhtymän ja S- ryhmän toimintojen menestymiselle. S-Pankki ennustaa Suomen talouden kasvun jatkuvan ollen 2,8 prosenttia vuonna 2018 ja 2,4 prosenttia vuonna 2019. Teollisuuden investointien ja viennin ennustetaan edelleen jatkavan kasvun vetureina, joskin niiden kasvu hidastuu hieman vuodesta 2017. Sen sijaan yksityisen kulutuksen kasvussa ei näy heikkenemisen merkkejä. Työllisyyden kasvu ja palkankorotukset tukevat kotitalouksien ostovoimaa ja kulutusta inflaation pysyessä edel- leen verraten maltillisena. Myös matalana pysyvä korkotasoa tukee kotitalouksien hankintoja.

S-RYHMÄN KEHITYS 1.1. – 31.12.2017

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti vuonna 2017 oli 11 273 miljoona euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 2,3 prosenttia.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti
liiketoiminta-alueittain

	Milj. €	+/- % ed.v.
Prisma*	3 490	+1,1
S-market	3 358	+1,3
Sale ja Alepa	1 018	+4,1
Muu marketkauppa	4	-7,3
Market-kauppa yhteensä*	7 870	+1,5
Rautakauppa	177	-11,3
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1 633	+5,8
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	310	+3,2
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	811	+2,2
Auto- ja autotarvikekauppa	379	+11,7
Maatalouskauppa	75	+2,6
Muut	19	+1,2
S-ryhmä yhteensä*	11 273	+2,3

*Sisältää lähialueiden (Baltia ja Pietari) vähittäismyynnin

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 1 631 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 633 edellisen vuoden vas- taavana ajankohtana. Alueosuuskauppojen lukumäärä oli vuoden 2017 lopussa 20 ja paikallis- osuuskauppojen seitsemän.

Bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi vuoden 2017 aikana 109 584 uutta jäsentä. Asiakasomistajien kokonaisjäsenmäärä oli vuoden lopussa 2 355 963. Bonusta asiakasomistajille maksettiin yhteensä 334 miljoonaa euroa.

S-ryhmän investoinnit olivat 492 miljoonaa euroa, kun ne vuotta aikaisemmin olivat 510 miljoonaa euroa.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 296 miljoonaa euroa voitollinen, kun tulos edellisenä vuonna oli 292 miljoonaa euroa. Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 291 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 269 miljoonaa euroa. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 5 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 23 miljoonaa euroa.

S-Pankin vuosi 2017

S-Pankin uudet tuotteet rikastuttivat S-mobiilia. Maaliskuussa 2017 julkaistiin Siirto-palvelu, jossa rahan siirtäminen tililtä toiselle onnistuu kännykällä pelkän puhelinnumeron perusteella. Pankkien yhteisessä Siirto-palvelussa raha siirtyy tililtä toiselle ilman viivettä myös eri pankkien välillä.

Huhtikuussa julkaistiin tunnistaminen S-mobiililla -palvelu, jonka avulla S-Pankin asiakkaiden on mahdollista asioida verkkopankkitunnuksia vaativissa palveluissa sormenjäljellä tai itse valitulla tunnusluvulla. S-mobiili-sovelluksella tapahtuva tunnistaminen toimii vaihtoehtona paperiselle tunnuslukutaulukolle.

Vuoden 2017 helmikuussa lanseerattu ABC-mobiilitankkaus laajeni kaikille ABC-asemille, jonka jälkeen tankkaamisen maksaminen S-mobiililla on mahdollista koko Suomessa.

Alkuvuoden merkittävin tapahtuma oli S-Pankki Oy:n ja Oma Säästöpankki Oy:n tekemä sopimus, jolla S-Pankin pk-yritys- ja maatilaliiketoiminta siirtyi Oma Säästöpankille 30.11.2017. Kesäkuun lopussa pankin omistuspohja laajeni, kun LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö luovutti sisäisessä rakennejärjestelyssä puolet omistamistaan S-Pankin osakkeista 20 LähiTapiola-ryhmän alueelliselle vahinkovakuutusyhtiölle. Heinäkuun alussa S-Pankin organisaatorakennetta uudistettiin siten, että S-Pankki-konsernissa on kolme liiketoiminta-alueita: Pankkiliiketoiminta, Digitaalinen liiketoiminta, sekä Varainhoitoliiketoiminta. Syyskuussa S-Pankki liittyi Finanssiala ry:n (FA) jäseneksi.

Vuoden 2017 lopussa S-Pankilla oli 3 miljoonaa asiakasta. Heillä oli käytössään 2,1 miljoonaa S-Pankin Visa-korttia ja verkkopankin ja S-mobiilin käytön mahdollistavat pankkitunnukset oli vuoden loppuun mennessä ottanut käyttöönsä 1,8 miljoonaa asiakasta. S-mobiili oli vuoden 2017 loppuun mennessä ladattu yli 1,3 miljoonaa puhelimeen tai tablettiin.

S-Pankin talletuskanta oli vuoden lopussa 5 005,8 miljoonaa euroa ja luottokanta 3 724,9 miljoonaa euroa.

S-Pankki-konsernin liiketulos oli vuoden lopussa 16 miljoonaa euroa ja vakavaraisuus oli 16,7 prosenttia.

TALOUDELLINEN KEHITYS JUKOLAN OSUUSKAUPAN TOIMIALUEELLA

Jo pidemmän aikaa aluettamme vaivannut väestömäärän lasku on jatkunut edelleen. Asukasmäärä vuoden lopussa ja sekä muutos edellisvuoteen verrattuna:

	Asukkaita 31.12.2017	Asukkaita 31.12.2016	Muutos vuoden aikana	Muutos %
Nurmes	7768	7884	-116	-1,5
Juuka	4816	4939	-123	-2,5
Valtimo	2219	2245	-26	-1,2
Rautavaara	1692	1718	-26	-1,5
Yhteensä	16 495	16 792	-297	-1,8

Työttömyystilanne jatkui toimialueellamme edelleen erittäin korkealla tasolla. Työttömyysaste kuitenkin pieneni viime vuonna kaikissa kunnissa ollen vuodenvaihteessa seuraava:

	31.12.2017	31.12.2016	Muutos % yksikköä
Nurmes	15,8	18,2	-2,4
Valtimo	15,7	16,3	-0,6
Juuka	18,1	19,7	-1,6
Rautavaara	15,2	18,1	-4,5

KILPAILUTILANTESSA TAPAHTUNEET MUUTOKSET JUKOLAN TOIMIALUEELLA

Kilpailutilanne toimialueellamme muuttui vuonna 2017 enemmän kuin vuosikausiin. Rautavaaran Siwa lopetti toimintansa maaliskuussa, Valtimon K-market lopetti elokuussa ja Nurmeksen Teboil lopetti toimintansa syyskuussa. Nämä muutokset kasvattivat Jukolan päivittäistavarakaupan sekä liikennemyymäläkaupan myyntejä. Ravintolamarkkinassa puolestaan uusi lounasruokala aloitti toimintansa Nurmeksen Pitkällämäellä loppuvuodesta.

Kulutuskysyntä edelleen pienenee toimialueemme väestön vähenemisestä johtuen, samoin korkea ikärakenne vaikuttaa myös kulutuksen määrää vähentävästi. Pienenevä kulutusmarkkina on Jukolan suurin haaste jatkossa myynninkehitysten saavuttamisessa.

Jos päivittäistavarakaupan kulutukseksi lasketaan noin 2 500 euroa asukasta kohti vuodessa, tarkoittaa 297 henkilön vähennys asukasmäärässä yhden pienen lähimyymälän verran myynnin vähentymistä vuodessa. Kulutuksen vähenemistä onneksi paikkaa matkailijoiden ja loma-asukkaiden tuomat eurot toimialueelle.

Edelleen voimakkaasti kasvava verkkokauppa ei vaikuta Jukolan Osuuskaupan myynteihin merkittävästi, sillä Jukolan palvelutarjonnassa käyttötavaruolella on lähinnä rautakaupan tuotteita, jotka siirtyvät muita käyttötavara-alueita huomattavasti hitaammin verkko-ostamisen piiriin.

JUKOLAN OSUUSKAUPAN TOIMINTA

MYyntI

Osuuskaupan veroton vähittäismyynti vuonna 2017 oli 42,9 miljoonaa euroa, missä on lisäystä edelliseen vuoteen 0,9 miljoonaa euroa eli 2,2%. Päätoimialalla päivittäistavarakaupassa myynti kasvoi edellisvuodesta 2,9%. Liikennemyymälöiden myynti kasvoi puolestaan 5,2%. Rautakaupassa myynti laski -3,2%. Majoitus- ja ravitsemistoimialalla myynti laski yhteensä -32,6%, missä on huomattava että vertailuluvussa edellisen vuoden tammikuussa myynnissä oli mukana vielä Break Sokos Hotel Bomba.

Kunnittain tarkasteltuna parhaat myynnin kehitykset olivat Valtimolla +11,4% ja Rautavaaralla +11,2%.

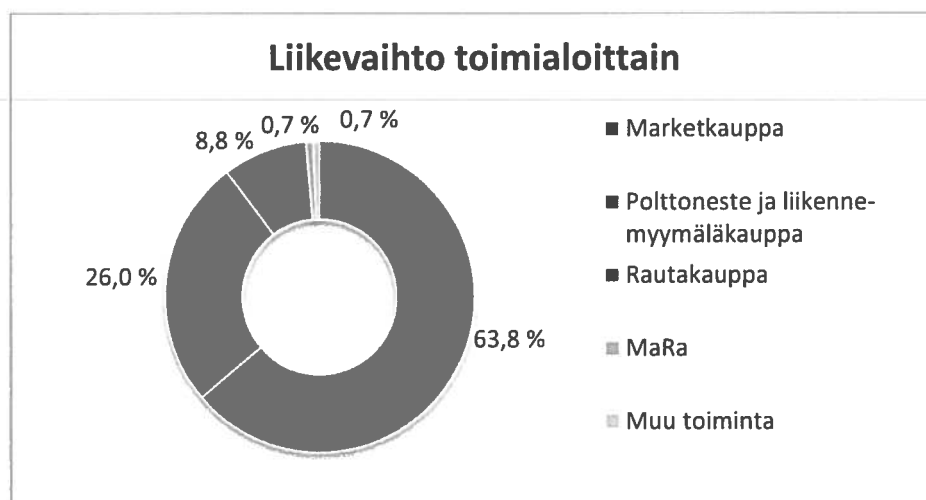
Jukolan päivittäistavarakaupassa aloitettiin merkittävämpi hintojen edullistaminen jo maaliskuussa 2014, ja halpuuttaminen on jatkunut siitä asti voimakkaasti jatkuen edelleen myös vuonna 2017. Polttonesteiden uusi edullisempi hinnoittelu otettiin puolestaan käyttöön Jukolassa huhtikuussa 2014, ja aiempaa huomattavasti edullisempi hintataso on ollut voimassa siitä alkaen.

Jukola on ollut alueellaan jo pitkään päivittäistavarakaupassa markkinajohtaja. Markkinaosuus on yli 60%, mikä on S-ryhmän alueosuuskaupoista korkein. Myös polttoneste- ja rautakaupassa Jukola on alueellaan markkinajohtaja.

LIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN

Liikevaihto	2017 M€	%/LV	2016 M€	%/LV	muutos M€	muutos %
Marketkauppa	26,8	63,8 %	26,0	63,4 %	0,8	2,9%
Polttoneste ja liikenne- myymäläkauppa	10,9	26,0 %	10,4	25,4 %	0,5	5,2%
Rautakauppa	3,7	8,8 %	3,9	9,5 %	-0,2	-3,2%
Majoitus- ja ravitse- miskauppa*	0,3	0,7 %	0,5	1,2 %	-0,2	-32,9%
Muu toiminta	0,3	0,7 %	0,2	0,5 %	0,1	50,0%
Yhteensä	42,0	100,0 %	41,0	100,0 %	1,0	2,4%

*Vuonna 2016 Break Sokos Hotel Bomba oli vielä tammikuun ajan Jukolan liiketoimintaa.

MUUTOKSET TOIMIPAIKKAVERKOSTOSSA

Juuan S-market muutti uuteen osoitteeseen ABC:n yhteyteen valtatie 6:n varteen. Neljä miljoonaa euroa maksanut uusi S-market Juuka on Jukolan historian suurimpia investointeja. Täysin uusi S-market avasi ovensa ABC:n yhteydessä marraskuussa. Entinen kylän keskustassa sijaitseva marketkiinteistö on tarkoitus myydä tai vuokrata.

INVESTOINNIT JA KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNNIT

Vuoden aikana tehdyt investoinnit olivat yhteensä 4,5 miljoonaa euroa. Investoinneista suurin oli Juuan ABC:n yhteyteen rakennettu S-market jonka avajaisia vietettiin 16.11.2017. Valtimolla tehtiin S-marketin pienempi kaluste uudistus, joka valmistui syyskuun lopussa. ABC Nurmeksessä ja S-Raudan piha-alue sai uuden asfalttipäällysteen.

Lisäksi on tehty erilaisia kalusto-, laite- ja järjestelmähankintoja sekä hankittu myymäläkalusteita. Näiden lisäksi kiinteistöjen ja kalustojen korjauksiin sekä kuluihin kirjattuja hankintoja oli 0,2 miljoonalla eurolla.

Jukolan Osuuskauppa myi S-Verkkopalvelut Oy:n kaikki osakkeet SOK:lle.

Nurmeksessä sijaitseva Kauppatori 8 asuinkiinteistö tontteineen myytiin 4.9.2017.

Juuan ABC:n autonpesuhalli romutettiin ja autonpesukone myytiin.

JÄSENMAÄRÄN JA BONUKSEN KEHITYS

Uusia jäseniä liittyi viime vuoden aikana 370, mutta poistuma muuttoliikkeen ja kuolleisuuden vuoksi oli peräti 421, joten tilastollinen jäsenmäärä pieneni vuoden aikana 51:llä ja oli vuoden lopussa 7 791 jäsentä. Jukolan toimialueen talouksista on osuuskaupan jäsenenä 71,3%, kun se edellisestä vuotena oli 71,9%.

Jukolan Osuuskaupan toimipaikkojen bonusmyynti pieneni edellisestä vuodesta 4% ja oli 35,1 miljoonaa euroa. Bonusmyynnin osuus kokonaismyynnistä oli 69%. Pienentymiseen vaikutti mm. lainsäädännön muutos, ettei tupakkatuotteista voitu enää myöntää bonusta 1.1.2017 alkaen.

Osuuskaupan asiakasomistajille maksama bonus oli 1,1 miljoonaa euroa, joka oli 9,8% edellisestä vuotesta vähemmän. Asiakasomistajille on lisäksi maksettu S-Pankin kortilla maksetuista ostoista maksutapaetua 0,03 milj. euroa. Jukolan Osuuskaupan asiakasomistajataloudet saivat bonusta ja maksutapaetua keskimäärin 168 euroa, keskimääräisen bonusprosentin ollessa 3,2%.

HENKILÖSTÖ

Henkilökunnan määrä oli vuoden lopussa 151 (ed.v.146), joista kokoaikaisia oli 62 ja osa-aikaisia 89. Henkilöstö toimipaikkaryhmittäin:

	Kokoaikaiset		Osa-aikaiset		Yhteensä	
	v.2017	v.2016	v.2017	v.2016	v.2017	v.2016
Marketkauppa	34	39	55	45	89	84
Liikennemyymälät	10	13	24	20	34	33
Rautakauppa	8	8	2	4	10	12
Ravitsemiskauppa	2	2	4	3	6	5
Muu toiminta	9	9	3	3	12	12
yht.	62	71	89	75	151	146

MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT

	v.2017 <u>milj. euroa</u>	v.2016 <u>milj. euroa</u>	v.2015 <u>milj. euroa</u>
Palkat ja palkkiot yht.	4,14	4,14	5,05

Henkilöstön määrä kokoaikaisiksi muutettuna oli 127, kun vastaava määrä oli edellisenä vuonna 129.

Palvelualalla työsuhteet ovat tyypillisesti osa-aikaisia erittäin vaihtelevasta kysynnästä johtuen. Jukolan Osuuskauppa on kuitenkin pystynyt tarjoamaan liiki puolelle henkilökunnastaan kokoaikaisen työsuhteen, mikä on poikkeuksellisen suuri osuus alalla.

Jukolan Osuuskauppa on osallistunut merkittäväällä tavalla myös alueen nuorten työllistämiseen palkkaamalla liiki sata kausityöntekijää, joista kuutisenkymmentä oli nuoria ensimmäistä kertaa työelämään tutustujia.

Henkilöstön osaaminen on tärkeä kilpailutekijä palvelualalla. Yrityksen menestymisen yhdeksi kärkeksi on valittu asiakaspalvelu, jossa onnistumista mitataan ja palkitaan säännöllisesti. Lisäksi henkilökunta päivittää vuosittain tietotaidot asiakastiedon turvallisen säilyttämisen periaatteista. Esimiehillä jatkui puolestaan esimiestyön ja johtamisen valmennukset.

Henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti työtyytyväisyystutkimuksella. Tavoitteena on hyvä tiedonkulku, selkeät tavoitteet, hyvä esimiestoiminta ja työhyvinvoinnin tukeminen. Nämä ovat olleet jo pitkään keskeisiä Jukolan henkilöstöpolitiikassa.

JOHTORYHMÄ

Toimitusjohtaja	Rantanen Raija
Market- ja Limykaupan toimialajohtaja	Huttunen Pasi
S-Rauta / kiinteistöpäällikkö	Kuvaja Sami
Laskentapäällikkö	Kuittinen Marja

TOIMIPAIKAT JA ESIMIEHET VUODEN LOPUSSA

S-market Juuka	Honkanen Rauno
S-Market Kauppatori	Puuronen Minna
S-market Nurmes	Jehkonen Jani
S-market Rautavaara	Taskinen Jani
S-market Valtimo	Kärkkäinen Teija
Sale Kolinportti	Ratinen Sari
Sale Mikonsalmi	Puuronen Minna
ABC Juuka	Pyykkö Pasi
ABC Nurmes	Pyykkö Pasi
ABC-polttoaineet / Kahvila Sumpi Valtimo	Pyykkö Pasi
S-Rauta	Kuvaja Sami
Ravintola Lempi / Pub Saha	Myllynen Mira
Konttori	Kuittinen Marja

ESIMIESVAIHDOKSIA

Pasi Pyykkö aloitti ABC Juuan ja Nurmeksien sekä Valtimon ABC-polttoaine / Kahvila Sumpin liikennemyymäläpäällikkönä 1.7.2017. Tapio Rautiainen aloitti päivittäistavarakaupan projektivastavana 14.8.2017, jolloin Sale Mikonsalmesta vastannut myymäläpäällikkö Minna Puuronen otti vastuulleen myös S-market Kauppatorin toiminnan. Sari Ratinen aloitti Sale Kolinportin myymäläpäällikkönä 1.10.2017.

RAHOITUS JA VAKAVARAISSUUS

Taseen likvidit varat olivat vuoden päättyessä 2,8 miljoonaa euroa, jossa oli vähennystä edelliseen vuoteen 1,8 miljoonaa euroa. Vuoden lopussa ei ollut käytössä ulkopuolista lainaa. Jukolan Osuuskaupan omavaraisuusaste on erinomaista tasoa ollen vuoden lopussa 77,8% kun se edellisen vuoden lopussa oli myöskin erinomaisella tasolla 80,8%.

TULOSTEKIJÄT

KÄYTTÖKATE

Käyttökate oli 1,8 miljoonaa euroa, ollen 4,2% liikevaihdosta. Edellisenä vuotena käyttökatetta kertyi 1,9 miljoonaa euroa, ollen 4,6% liikevaihdosta.

POISTOT

Suunnitelmat mukaiset poistot olivat 927 tuhatta euroa ja ne olivat 41 tuhatta euroa edellisvuotta suuremmat.

Käytettävät poistoajat ovat:

Rakennukset	20-30 vuotta
Rakennusten laitteet ja kiinteistön kalusto	10 vuotta
Kalusto	4-10 vuotta
Liikearvo	5-vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muu käyttöomaisuus	10 vuotta

RAHOITUSTUOTOT JA KULUT

Korko- ja osinkotuotot olivat 67 tuhatta euroa ja korkokulut olivat tuhat euroa. Nettorahoitustuotot olivat siten 66 tuhatta euroa. Korkotuotot kasvoivat edellisvuodesta 22 tuhatta ja korko- ja muut rahoituskulut olivat edellisen vuoden tasolla. Nettorahoitustuotot liikevaihdosta olivat 0,2%.

TULOS

Operatiivinen tulos oli 0,9 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 miljoonaa budjettia ja edellistä vuotta heikompi. Toiminnan tulos eli tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 0,9 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa edellistä vuotta heikompi ja 0,1 miljoonaa euroa budjettia heikompi.

Toiminnan tulokseen eli tulokseen rahoituserien jälkeen sisältyy käyttöomaisuuden myyntivoittoa 0,03 miljoonaa euroa muodostuen käytettyjen kalusteiden myyntivoitoista. Tilikauden kokonaistulos oli ylijäämäinen 0,5 miljoonaa euroa ja se oli budjettia sekä edellistä vuotta heikompi. Myynnistä saatu tuotto eli myyntikateprosentti oli 24,2%, joka oli 1,8%-yksikköä edellisvuotta pienempi.

Päivittäistavara- ja liikennemyymäkauppa tekivät voitollisen tuloksen. Rautakauppa teki nollatuloksen ja ravintolatoimiala oli tappiollista. Ravintola- ja rautakaupan tulos parani edellisestä vuodesta ja liikennemyymäläkaupan tulos pysyi edellisen vuoden tasolla. Päivittäistavarakaupan tulos heikkeni edellisestä vuodesta, johtuen erityisesti uuden S-market Juuan avauskuluista sekä päivittäistavaroiden halpuutukseen käytetyistä katepanoksista.

Henkilöstökulut olivat 5,18 miljoonaa euroa, jotka pienenevät edellisestä vuodesta 0,01 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut myyntikatteesta olivat 51,0%, kun ne edellisenä vuotena olivat 48,7%. Markkinointikulut olivat 0,64 miljoonaa euroa, ollen 0,02 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät. Hallintokulut olivat 0,42 miljoonaa euroa, ollen 0,01 miljoonaa euroa edellistä vuotta pienemmät. Atk-, kalusto- ja tarvikkekulut olivat 0,95 miljoonaa euroa, ja ne olivat 0,07 miljoonaa euroa edellisvuotta pienemmät. Energiakulut olivat 0,55 miljoonaa euroa, pienentyen edellisvuodesta 0,07 miljoonaa euroa. Muut kiinteistökulut olivat 0,46 miljoonaa euroa, ja ne pienenevät edellisvuodesta 0,23 miljoonaa euroa. Kone- ja kalustovuokrat olivat 0,05 miljoonaa euroa ja ne olivat edellisen vuoden tasolla. Välittömiä veroja tilikaudelta kirjautui 0,18 miljoonaa euroa ollen 0,1 miljoonaa euroa edellistä vuotta enemmän.

Rahoitustulos oli 1,6 miljoonaa euroa joka oli 0,2 miljoonaa euroa edellistä vuotta heikompi. Näiden tilinpäätöserien ja verojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 467.391,27 euroa.

Operatiivisen toiminnan tulokset toimialoittain:

	2017 t€	2016 t€	muutos t€
Marketkauppa	1050	1408	-358
Liikennemyymäläkauppa	111	92	19
Rautakauppa	-2	-30	28
Ravitsemiskauppa*	-133	-384	251
Kiinteistöt	38	-52	90
Muu toiminta	-140	3	-143
Yhteensä	924	1 037	-114

*Vuonna 2016 Break Sokos Hotel Bomba oli vielä tammikuun ajan Jukolan toimintaa

VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ

Jukolan Osuuskauppa ottaa arvojensa mukaisesti toiminnassaan huomioon yhteiskuntavastuun ja siihen liittyen ympäristöasiat. Ympäristöasioiden huomioiminen on luonnollinen osa Jukolan Osuuskaupan jokapäiväistä toimintaa ja aktiivisen kehittämisen kohde.

Jätteiden kierrätysasteen kasvattaminen, jätteiden lajittelu sekä kaatopaikalle menevän jätemäärän minimoiminen jopa nollaan kilogrammaan asti ovat tavoitteitamme. Jukolan toimipaikkojen piha-alueilla on Eko-pisteitä, joihin kuntalaiset voivat tuoda paperia, pahvia, muovia, lasia ja akkuja.

Osuuskaupassa toteutetuissa investoinneissa on pyritty mahdollisuuksien mukaan energiaa säästäviin ja ympäristön kuormitusta vähentäviin ratkaisuihin, mm. kylmäkoneista otetaan lauhdelämpö talteen ja ohjataan kiinteistöjemme lämmitykseen. Polttoainejakelukenttien uudistuksissa on huomioitu uudet säädökset. Energian käyttöä seurataan tarkasti ja entistä energiatehokkaampia arjen ratkaisuja haetaan jatkuvasti.

Tuotetarjonnassa on otettu huomioon ympäristömerkityt tuotteet, joilla turvataan asiakkaille mahdollisuus valita ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja.

RISKIEN HALLINTA

Jukolan hallitus, tilintarkastajat ja toimitusjohtaja käyvät vuosittain läpi liiketoiminnan riskejä. Riskien tarkastelussa kartoitetaan merkittävimmät strategiset ja operatiiviset riskit ja arvioidaan niiden merkittävyyttä ja todennäköisyyttä.

Jukolan Osuuskaupan toimialueella suurimmat riskit liittyvät toistaiseksi laskevaan liikevaihtoon ja sitä kautta heikentyvään kannattavuuteen, johtuen laskevasta väestökehityksestä, korkeasta työttömyydestä ja valtakunnan keskiarvoa alhaisemmasta tulotasosta sekä matalasta syntyvyydestä.

Kiinteistöihin, laitteistoihin ja tietoturvallisuuteen liittyviä riskejä on kartoitettu yhdessä SOK:n Turvallisuuksien ja vakuutusyhtiö LähiTapiolan kanssa. Riskikartoitukset sekä vaarojen arvioinnit tehdään toimipaikkatasolla säännöllisesti. Turvallisuusosaamisen päivittäminen kuuluu henkilöstön osaamisen kehittämisen piiriin. Omaisuuteen liittyviin riskeihin on suojauduttu mm. vakuutuksin.

TILIKAUDEN 2017 TAPAHTUMAT

Päivittäisen toiminnan kehittäminen

Toiminnassa jatkettiin edelleen kustannustehokkuuden kehittämistä, josta saatu hyöty siirrettiin täysimääräisesti päivittäistavaroiden hintojen edullistamiseen. Lisäksi päivittäistavarakaupassa on käynnistetty suuri S-ryhmätasoinen hanke valikoimien ja tarjoaman parantamiseksi.

Asiakaspalvelu on ollut Jukolan yksi yrityksen menestymisen keskeinen kärki, ja palvelun laatua mitataan säännöllisesti.

Toimipaikkaverkoston kehittämissuunnitelman mukaisesti käynnistettiin uuden ABC Nurmeksens uudistuksen suunnittelu ja investointipäätöksen valmistelu.

Osuuskauppa mukana alueen tapahtumissa

Jukolan Osuuskauppa on ollut omalla toimialueellaan tukemassa paikallisten urheiluseurojen sekä yksittäisten urheilijoiden toimintaa. Jukola on tukenut myös kulttuuritoimintaa, hyväntekeväisyystyötä sekä lukuisten erilaisten yhdistysten toimintaa. Jukolan Osuuskauppa on ollut mukana toimialueen kaikissa merkittävimmissä tapahtumissa. Omina tapahtuminaan Jukola järjesti mm. Ruusunpäiväkävelyn ja Omistajaillat kaikissa toimialueensa kunnissa.

ALKANEEN VUODEN 2018 NÄKYMÄT

Jukolan Osuuskaupan myynnin odotetaan kasvavan kokonaisuudessaan alkaneena vuonna. Tähän vaikuttaa erityisesti kilpailijakentässä tapahtuneet muutokset sekä myös uuden Bomban kylpylän myötä kasvava matkailijoiden määrä. Vastaavasti taas väestön väheneminen alueelta asettaa suuria haasteita myynnin kasvattamiselle jatkossa.

Toimipaikkaverkoston uudistamiseen panostaminen jatkuu. Nurmeksens ABC:llä on alkanut uudistus, jonka arvioidaan valmistuvan toukokuussa. Koko liikennemyymälä saa uuden ilmeen uusine kalusteineen. Toiminnallisuus parantuu laajenevan keittiön ja suurempien wc-tilojen myötä. Yksikön kokonaisala säilyy ennallaan.

Rautavaaran päivittäistavarakaupan uudistaminen on myös lähtemässä suunnitteluun.

Päivittäistavaroiden ostoskorin edullistaminen sekä valikoimien ja palvelun kehittäminen jatkuvat vuonna 2018.

Tulossa olevista investoinneista huolimatta vuoden 2018 tulostason odotetaan olevan suunnilleen edellisvuoden tasossa.

Jukolan Osuuskaupalla on laaja asiakasomistajakunta ja vahva asema markkinoilla, kunnossa oleva talous sekä sitoutunut henkilöstö ja hallinto. Toimintaympäristön haasteista huolimatta osuuskaupalla on hyvät mahdollisuudet toimia tuloksellisesti myös alkaneena vuonna.

HALLINTO V.2017

Hallintoneuvosto	Ero- vuorossa	Hallitus
Puheenjohtaja		Rantanen Raija, toimitusjohtaja
maanviljelijä		Komulainen Timo, maanvilj. neuvos
Timonen Matti	Nurmes 2019	Korhonen Helena, kunnansihteeri
Varapuheenjohtaja		Pääkkönen Hannu, kunnallisneuvos
*Rossinen Marianne, sair.hoit.	Rautavaara 2017	Kallinen Maj-Lis, talousassistentti
Muut jäsenet:		Sääntöjen määräämänä hallituksen puheenjohtajana on toiminut toimitusjohtaja Varapuheenjohtajana toimii Timo Komulainen
Leppänen Jenni, puutarhuri	Juuka 2018	
**Piiroinen Teuvo, liik.myymläpääll.	Nurmes 2018	
Timonen Leena, talouspäällikkö	Nurmes 2018	
**Reinikainen Pirjo, myyjä	Nurmes 2018	
Taskinen Riitta, talouspäällikkö	Rautavaara 2018	
Tikka Aira, haastemies	Nurmes 2018	Tilintarkastajat
Tolvanen Miia, mv	Nurmes 2018	Varsinaiset
		Harttunen Esa, KHT
Korhonen Jaakko	Nurmes 2019	
Kortelainen Merja, seminologi/maatal.yritt.	Valtimo 2019	
Lamberg Ritva, tuote-esittelijä	Juuka 2019	Varalla
Suhonen Marjaana, lastentarhanopett.	Nurmes 2019	Keränen Kauko, HT
Tanskanen Heidi, metsänhoitaja	Juuka 2019	
*Alanko Risto, järjestötyöntekijä	Juuka 2017	
*Kokkonen Pekka, mv	Juuka 2017	
*Karjalainen Jani, yrittäjä	Nurmes 2017	
*Meriläinen- Ruokolainen Eija, agrologi	Nurmes 2017	
*Sormunen Merja, terv.hoitaja	Valtimo 2017	
*Tolvanen Kari, mv	Valtimo 2017	

*) erovuorossa vuonna 2017

***) eroaa työsuhteen päättymisen vuoksi

Asiakastoimikunnat

Nurmes:

Hakkarainen Seija
Ikonen Anja
Mustonen Lahja
Ikonen Irma, varahenkilö
Pyykönen Eeva, varahenkilö

Juuka:

Gröhn Sirkka
Harpela Minnamari
Lamberg Ritva
Nykyri Pirkko

Valtimo:

Rautavaara:

Ahonen Anneli
Korhonen Mirjam

Hakala Pirkko
Pelkonen Maija
Sormunen Lea

JUKOLAN OSUUSKAUPPA

TULOSLASKELMA		1.1. - 31.12.2017		1.1. - 31.12.2016	
	Liite				
Liikevaihto	1		42 000 283,16		41 021 821,53
Liiketoiminnan muut tuotot	2		42 021,16		148 774,86
					41 170 596,39
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	31 830 986,41		30 355 394,03	
Ulkopuoliset palvelut		15 046,53	31 846 032,94	18 542,49	30 373 936,52
Henkilöstökulut	4				
Palkat ja palkkiot		4 141 605,48		4 144 490,42	
Henkilösivukulut		916 696,87	5 058 302,35	911 165,68	5 055 656,10
Poistot ja arvonalentumiset	5		926 693,12		885 623,82
Liiketoiminnan muut kulut					
Toimitilavuokrat		36 820,77		50 172,38	
Muut kulut	6	3 304 878,32	3 341 699,09	3 680 094,39	3 730 266,77
Liikelylijäämä (- alijäämä)			869 576,82		1 125 113,18
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	9		66 635,58		44 427,21
Liikelylijäämä (- alijäämä) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja			936 212,40		1 169 540,39
Tilinpäätössiirrot (+/-)	10		-285 360,23		-47 391,56
Tuloverot (+/-)	11		-183 460,90		-83 590,38
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)			<u>467 391,27</u>		<u>1 038 558,45</u>

JUKOLAN OSUUSKAUPPA

TASE

	Liite	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	12	15 810,00		0,00	
Aineelliset hyödykkeet	12	10 760 748,75		7 273 234,11	
Sijoitukset	13				
Muut sijoitukset		2 434 191,20	13 210 749,95	2 451 532,17	9 724 766,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	15	2 672 241,95		2 888 040,89	
Lyhytaikaiset saamiset	17	1 373 065,85		1 279 668,20	
Rahat ja pankkisaamiset		2 755 848,52	6 801 156,32	4 613 677,42	8 781 386,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ			<u>20 011 906,27</u>		<u>18 506 152,79</u>
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Osakepääoma	19	769 087,21		769 087,21	
Vararahasto		1 505 000,00		1 395 000,00	
Muut rahastot					
Muut rahastot		12 564 842,82		11 714 288,55	
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)		467 391,27	15 306 321,30	1 038 558,45	14 916 934,21
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	20		332 751,79		47 391,56
VIERAS PÄÄOMA					
Lyhytaikainen vieras pääoma	24	4 372 833,18	4 372 833,18	3 541 827,02	3 541 827,02
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			<u>20 011 906,27</u>		<u>18 506 152,79</u>

RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	tuheur	tuheur
Liikevoitto	869,6	1125,1
Oikaisut liikevoittoon (1)	846,0	753,9
Käyttöpääoman muutos (2)	1 020,7	-72,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	2 736,3	1 806,1
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-0,6	-0,7
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	19,6	18,8
Maksetut tuloverot	-254,8	10,3
Liiketoiminnan rahavirta	2 500,5	1 834,5
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4 509,2	-616,9
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0	-160,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	104,3	600,0
Luovutustulot muista sijoituksista	0,0	142,9
Lainasaamisten takaisinmaksut	4,2	0,0
Saadut osingot investoinneista	47,7	26,2
Investointien rahavirta	-4 353,0	-8,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Osuusmaksu lisäys (+) vähennys (-)	-5,3	1,1
Rahoituksen rahavirta	-5,3	1,1
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-1 857,8	1 827,5
Rahavarat tilikauden alussa	4 613,7	2 786,2
Rahavarat tilikauden lopussa	2 755,9	4 613,7
	1 857,8	-1 827,5
Oikaisut liikevoittoon (1)		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	-12,1	-131,7
Poistot ja arvonalentumiset	926,8	885,6
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-68,7	0,0
	846,0	753,9
Käyttöpääoman muutos (2)		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	-23,6	-184,8
Vaihto-omaisuuden muutos	215,8	-203,1
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	828,5	460,8
	1 020,7	72,9

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pysyvät vastaavat ja poistot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen välittömien menojen mukaiseen hankintamenuun ja poistot on tehty tuloslaskelman ja taseen liitetiedoista ilmenevällä tavalla.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat aineettoman ja aineellisen hyödykkeen alkuperäiseen hankintamenuun ja arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Pysyvien vastaavien tasearvoihin ei sisälly arvonorotuksia. Poistot on laskettu kohteen käyttöönottoa seuraavan kuukauden alusta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

	Vuosia
Rakennukset	20-30
Rakennusten laitteet ja kiinteistön kalusto	10
Kalusto	4-10
Atk-laitteet	3
Muu käyttöomaisuus	10
Liikearvo	5

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintahinnasta aiheutuneiden välittömien menojen tai jälleenhankintamenojen tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä alinta arvoa käyttäen.

Muita tilinpäätöksen laadintaperiaatteita

Saamiset, rahoitusvarat ja velat on arvostettu KPL:n 5 luvun 2 § mukaisesti. Ulkomaanrahan määräisiä saamisia ja velkoja ei ole.

Osuuspääoma

Osuuskunnalla on yksi osuuslaji. Osuuksiin ei liity erityisehtoja.

Tilikauden aikana on palautettu osuuskunnan sääntöjen mukaisesti eronneille tai erotetuille jäsenille heidän maksamansa osuusmaksut välittömästi.

Palautettujen osuusmaksujen lukumäärä oli 421 kpl ja osuus 5,4 prosenttia

tilikauden lopun osuuskunnan määräästä. Palautettuja osuusmaksuja vastaavat osuudet on mitätöity.

Osuudesta maksettu vastike vastaa jäsenen eroamishetkellä kertynyttä osuusmaksua, joka täyteenmaksaneilla jäsenillä on 100 euroa. Palautettujen osuusmaksujen yhteismäärä oli 40713,85 euroa.

Koska osuusmaksu palautetaan eronneille jäsenille välittömästi, ei palauttamatta olevia osuusmaksuja lähtökohtaisesti ole.

Asiakasomistajien kokonaislukumäärä 31.12.2017 oli 7791 joka oli edellisen vuoden tasolla.

Osuuskunnan osuudet jakautuvat osuuslajeittain seuraavasti:	v.2017	v.2016
Osuudet/Osuuspääoma kpl	7 791	7 842
Osuudet/Osuuspääoma euroa	769 087,21	769 087,21

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

2017

2016

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1a. Liikevaihto toimialoittain

Market-kauppa	26 785 962,00	26 043 708,00
Liikennemyymälät	10 930 721,00	10 386 451,00
Rautakauppa	3 738 386,00	3 863 573,00
Majoitus ja ravitsemisala	327 725,00	488 943,00
Muu toiminta	217 489,00	239 147,00
Yhteensä	42 000 283,00	41 021 822,00

2. Liiketoiminnan muut tuotot

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	33 591,39	131 723,35
Vuokratuotot	8 279,77	12 453,21
Muut liiketoiminnan muut tuotot	150,00	4 598,00
Yhteensä	42 021,16	148 774,56

3. Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Ostot tilikauden aikana	31 615 187,47	30 152 320,16
Varastojen muutos (+/-)	215 798,94	203 073,87
Yhteensä	31 830 986,41	30 355 394,03

Ulkopuoliset palvelut

15 046,53

18 542,49

4. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	4 141 605,48	4 144 490,42
Eläkekulut	764 685,45	714 478,87
Muut henkilösivukulut	152 011,42	196 686,81
Yhteensä	5 058 302,35	5 055 656,10

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot on esitetty jäljempänä kohdassa 25.

5. Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot	926 693,12	885 623,82
Yhteensä	926 693,12	885 623,82

Poistojen ja poistoeron muutosten tase-eräkohtainen erittely sisältyy taseen liitetietojen pysyvien vastaavien ja tilinpäätössiirtojen kertymän erittelykohtiin.

6. Liiketoiminnan muut kulut

Vapaaehtoiset henkilösivukulut	106 530,95	116 779,31
Kiinteistö-, kalusto- ja tarvikkekulut	1 977 761,13	2 340 182,78
Markkinointi-, hallinto- ja muut kulut	1 207 484,47	1 223 132,30
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	13 101,77	0,00
Yhteensä	3 304 878,32	3 680 094,39

Toimitilavuokrat on esitetty omana eränään tuloslaskelmassa.

7. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	10 699,00	14 818,00
Yhteensä	10 699,00	14 818,00

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	46 927,17	25 979,65
Osinkotuotot muilta	779,38	182,20
Osinkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	47 706,55	26 161,85

Muut korko- ja rahoitustuotot

Muilta	19 643,75	18 785,75
Korko- ja muut rahoitustuotot yhteensä	19 643,75	18 785,75

Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista

100,00

0,00

Korko- ja muut rahoituskulut

Muille	614,72	520,39
Korko- ja muut rahoituskulut yhteensä	614,72	520,39

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

66 635,58

44 427,21

9. Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-285 360,23	-47 391,56
Yhteensä	-285 360,23	-47 391,56

10. Tuloverot		
Tuloverot tilikaudelta (+/-)	125 359,80	58 137,45
Tuloverot edellisiltä tilikausilta (+/-)	58 102,10	25 452,93
Verotettavan tulon mukaiset verot	183 461,90	83 590,38

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

11. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.	0,00	100 000,00
Hankintameno 31.12.	0,00	100 000,00

Kertyneet poistot 1.1.	0,00	100 000,00
Kertyneet poistot 31.12.	0,00	100 000,00

Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
-----------------------	------	------

Muut aineettomat hyödykkeet

Hankintameno 1.1.	30 480,00	61 479,57
Lisäykset	15 810,00	0,00
Vähennykset	0,00	-30 999,57
Hankintameno 31.12.	46 290,00	30 480,00

Kertyneet poistot 1.1.		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	30 480,00	60 243,81
Tilikauden poisto	0,00	1 145,79
Arvon alentumiset	0,00	-30 909,60
Kertyneet poistot 31.12.	30 480,00	30 480,00

Kirjanpitoarvo 31.12.	15 810,00	0,00
-----------------------	-----------	------

Aineettomat hyödykkeet yhteensä	15 810,00	0,00
--	------------------	-------------

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Omistettut

Hankintameno 1.1.	1 875 501,61	1 862 910,61
Lisäykset	12 453,36	12 591,00
Vähennykset	-53 700,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 834 254,97	1 875 501,61

Kirjanpitoarvo 31.12.	1 834 254,97	1 875 501,61
-----------------------	--------------	--------------

Maa- ja vesialueet yhteensä	1 834 254,97	1 875 501,61
------------------------------------	---------------------	---------------------

Rakennukset ja rakennelmat

Omistettut

Hankintameno 1.1.	10 906 429,09	14 318 661,35
Lisäykset	3 058 805,33	286 156,05
Vähennykset	-29 104,40	-3 698 388,31
Siirrot erien välillä	50 628,50	0,00
Hankintameno 31.12.	13 986 758,52	10 906 429,09

Kertyneet poistot 1.1.	6 258 463,00	9 007 081,92
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-13 339,51	-3 193 694,71
Tilikauden poistot	515 761,53	445 075,79
Kertyneet poistot 31.12.	6 760 885,02	6 258 463,00

Kirjanpitoarvo 31.12.	7 225 873,50	4 647 966,09
-----------------------	--------------	--------------

Rakennukset ja rakennelmat yhteensä	7 225 873,50	4 647 966,09
--	---------------------	---------------------

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.	6 717 852,08	7 730 775,47
Lisäykset	1 353 526,39	170 235,82
Vähennykset	-972 463,34	-1 183 159,21
Hankintameno 31.12.	7 098 915,13	6 717 852,08

Kertyneet poistot 1.1.	6 196 288,23	6 929 468,76
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-962 717,83	-1 131 502,63
Tilikauden poistot	366 799,76	398 322,10
Kertyneet poistot 31.12.	5 600 370,16	6 196 288,23

Kirjanpitoarvo 31.12.	1 498 544,97	521 563,85
-----------------------	---------------------	-------------------

Muut aineelliset hyödykkeet

Hankintameno 1.1.	797 544,40	758 443,49
Lisäykset	57 833,08	97 250,00
Vähennykset	-6 212,07	-58 149,09
Hankintameno 31.12.	849 165,41	797 544,40

Kertyneet poistot 1.1.	619 970,34	599 242,39
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-6 212,07	-20 352,19
Tilikauden poistot	44 131,83	41 080,14
Kertyneet poistot 31.12.	657 890,10	619 970,34

Kirjanpitoarvo 31.12.	191 275,31	177 574,06
-----------------------	-------------------	-------------------

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Hankintameno 1.1.	50 628,50	0,00
Lisäykset	0,00	50 628,50
Vähennykset	-39 828,50	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 800,00	50 628,50

Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10 760 748,75	7 273 234,11
--	----------------------	---------------------

12. Sijoitukset**Osuudet saman konsernin yrityksissä**

Hankintameno 1.1.	0,00	2 123,67
Vähennykset	0,00	-2 123,67
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00

Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
-----------------------	-------------	-------------

Osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Osakkuusyhteisöosuudet		
Hankintameno 1.1.	0,00	14 725,95
Vähennykset	0,00	-14 725,95
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00

Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00
-----------------------	-------------	-------------

Osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	2 024 155,20	1 863 854,30
Lisäykset	0,00	160 300,90
Vähennykset	-13 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 011 155,20	2 024 155,20

Kirjanpitoarvo 31.12.	2 011 155,20	2 024 155,20
-----------------------	---------------------	---------------------

Osuudet omistusyhteisyhteisöissä yhteensä	2 011 155,20	2 024 155,20
--	---------------------	---------------------

Muut osakkeet ja osuudet

Hankintameno 1.1.	403 607,37	403 725,10
Vähennykset	-184,09	-117,73
Hankintameno 31.12.	403 423,28	403 607,37

Kirjanpitoarvo 31.12.	403 423,28	403 607,37
-----------------------	-------------------	-------------------

Muut saamiset muilta		
Määrä 1.1.	23 769,60	23 769,60
Vähennykset	-4 156,88	0,00
Määrä 31.12.	19 612,72	23 769,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 612,72	23 769,60
Sijoitukset yhteensä	2 434 191,20	2 451 532,17
13. Vaihto-omaisuus		
Tavarat	2 672 241,95	2 888 040,89
Yhteensä	2 672 241,95	2 888 040,89
14. Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	1 548,28
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,00	1 548,28
15. Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	887 293,10	811 074,57
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	151 470,32	99 578,55
Siirtosaamiset	27 979,74	41 040,29
Yhteensä	179 450,06	140 618,84
Muut saamiset	81 446,37	12 920,00
Siirtosaamiset	224 876,32	313 506,51
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 373 065,85	1 279 668,20
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Markkinointituet	12 089,39	126 893,00
Vakuutuskorvaussaamiset	0,00	3 915,41
Vuosihvitvsssaamiset	116 183,71	22 583,00
Verosaamiset	84 241,20	12 920,00
Muut saamiset	6 916,24	119 315,39
Henkilöstökulut	21 103,83	68 920,00
Siirtosaamiset yhteensä	240 534,37	354 546,80
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT		
16. Oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	769 087,21	769 087,21
Osakepääoma 31.12.	769 087,21	769 087,21
Suorittamatta oleva osuuspääoma yhteensä	11 765,14	8 844,68
Vararahasto 1.1.	1 395 000,00	1 395 000,00
Lisäys	110 000,00	0,00
Vararahasto 31.12.	1 505 000,00	1 395 000,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	2 274 087,21	2 164 087,21
Osuusmaksurahasto 1.1.	36 268,11	35 160,31
Lisäys	32 693,39	32 539,25
Vähennys	-40 713,85	-31 431,45
Osuusmaksurahasto 31.12.	28 247,65	36 268,11
Osuusmaksurahasto koostuu osuuskauppaan 1.1.2015 tai sen jälkeen liittyneiden uusien jäsenten maksamien osuusmaksujen sekä takaisinmaksettujen osuusmaksujen erotuksesta sekä rahastosiiirrosta osuusmaksurahastoon. Osuusmaksurahasto on sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto.		
Käyttörahassto 1.1.	11 678 020,44	12 722 451,33
Lisäys	928 558,45	0,00
Vähennys	0,00	-1 044 430,89
Vähennys, edelliseen tilikauteen kohdistuva kulu	-69 983,72	0,00
Käyttörahassto 31.12.	12 536 595,17	11 678 020,44

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	467 391,27	1 038 558,45
Vapaa oma pääoma yhteensä	13 032 234,09	12 752 847,00
Oma pääoma yhteensä	15 306 321,30	14 916 934,21
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.		
Tilikauden yli/alijäämä	467 391,27	1 038 558,45
Käyttörahasato	12 536 595,17	11 678 020,44
Osuusmaksurahasto	28 247,65	36 268,11
Yhteensä	13 032 234,09	12 752 847,00
17 Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero		
Muut aineettomat hyödykkeet	3 162,00	0,00
Rakennukset ja rakennelmat	331 100,70	215 619,98
Koneet ja kalustot	-14 911,75	-177 773,71
Muut aineelliset hyödykkeet	13 400,84	9 545,29
Yhteensä	332 751,79	47 391,56
18. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	130,00	130,01
Ostovelat	453 327,64	407 858,86
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	2 215 820,53	1 656 348,55
Yhteensä	2 215 820,53	1 656 348,55
Muut lyhytaikaiset velat	448 230,46	386 746,85
Siirtovelat	1 255 324,55	1 090 742,75
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 372 833,18	3 541 827,02
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Henkilöstökulut	1 122 412,17	952 387,65
Rahoituserät	3 976,47	4 037,37
Bonus	112 766,03	117 891,53
Muut	16 169,88	16 426,20
Siirtovelat yhteensä	1 255 324,55	1 090 742,75
LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ		
19a. Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	151	146
19b. Henkilöstön lukumäärä keskimäärin ryhmittäin		
Kokoaikaiset	62	71
Osa-aikaiset	89	75
19c. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten palkat ja palkkiot:		
Hallitus	10 990,00	12 040,00
Hallintoneuvosto	22 290,00	22 645,00
Yhteensä	33 280,00	34 685,00
20. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Alv:n 120 §n tarkoittama vastuu	945 623,00	362 698,00
Leasing vastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	36 565,80	43 252,04
Myöhemmin erääntyvät	19 888,25	77 884,62

Muiden puolesta annetut vakuudet

Jukolan osuuskaupalla on lisäksi täytetäkausvastuu S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:n nostamiin lainoihin, ensisijaisen vakuuden ollessa yhtiön reaaliomaisuus. Yhtiön osakkaat (pl.SOK) ovat antaneet yhtiön nykyisistä ja uusista lainoista täytetäkauksina takaussitoumuksen maksimissaan 650 miljoonan euron summalle. Osakkaiden (pl. SOK) osuus täytetäkausvastuun kokonaissummasta määräytyy samassa suhteessa kuin osakkaat (pl.SOK) ovat omistaneet SOK:n osuuksia yhtiön perustamishetkellä. Jukolan Osuuskaupan täytetäkausvastuu em. summasta enintään 3,25 miljoonaa euroa. Ensisijaisen vakuuden arvon oletetaan kattavan nostetun lainan määrän.

Edellä mainittuun täytetäkausvastuuseen sisältyvän nostetun päävelan jäljellä oleva kokonaismäärä 31.12.2017 oli 444,5 miljoonaa euroa, josta Jukolan Osuuskaupan täytetäkausvastuu on 2,22 miljoonaa euroa

Muut vastuusitoumukset

Osakkaat vastaavat ns Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti Jukolan Osuuskaupan vastuu S-Voima Oy:n välittömistä kustannuksista määräytyy osakkaan käyttämän energian mukaan. Vastuu yhtiön välillisistä kustannuksista sisältäen myös m. lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, puolestaan jakautuu osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa. Yhtiön A-sarjan osakkeet liittyvät markkinasähkön hankintaan, B- ja B1-sarjojen osakkeet tuulivoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan ja C-sarjan osakkeet ydinvoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan, johon S-ryhmä on sittemmin päättänyt olla osallistumatta

**LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA
SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA**

Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna kirjana
Pääkirja	Optisessa arkistossa
Päiväkirja	Optisessa arkistossa
Tilikohtaiset raportit	Optisessa arkistossa
Tulos- ja taselaskelma	Optisessa arkistossa
Reskontraerittelyt	Optisessa arkistossa

TOSITELAJIT:		tos.alku n:o	n:o sarjan tila
A6	Saldokirjaus	57150000	57150004
AA	Käyttöom.kirjaus	50000000	50000072
AB	Tasaukset	70300000	70300381
AF	Poistokirjaukset	57100000	57100013
DA	Asiakastosite	70000000	7000143
DG	Hyvitysmyyntilaskut	73000000	73000082
DR	Myyntilaskut	71000000	7104482
DZ	Myyntiresk suoritus	75000000	75000008
KG	Toimittajat - hyvit.	71000000	7104485
KN	Toimittajat - netto	1	1043
KZ	Ostorek maksut	11600000	11605726
MM	Martti	90387000	90392312
N3	AOP/jäsenhall.valv l	55000000	55000160
NE	AOP/bonus valv.las t	51050000	51050020
NF	Mura-luottokT valv l	84160000	84160075
O1	Kotkan matkatsto IP	42300000	42304188
O2	Haminan matkatsto IP	42300000	42304188
OA	Yrityskorttilaskut	35000000	35000011
OJ	IP Jaks.kirj, peruut	37400000	37400001
OL	AOP-tapahtumavel	37550000	37550145
OP	AOP/bonus valv.las t	40100000	40100020
OR	SOK:n lahjak.t AOK	56600000	56601095
OS	AOP/jäsenh valvontal	41700000	41700150
OU	IP Jaksotuskirjaus	42000000	42000007
OV	Tavaralaskut IP	42100000	42104640
OX	Kululaskut IP	42300000	42304188
OZ	Kom,ulk lask IP	42850000	42850301
S2	Muistiotosit. muut 2	31960000	31960184
S5	Muistiotosit. muut 5	70010000	70010007
S7	Muistiotosit. muut 7	87160000	87160184
S9	Muistiotos.kons.kump	70290000	70290043
SA	Muistiotositteet	1	1043
SC	Kirjapidon jaksotus	73050000	73050011
SK	Kassastosite	500000	500479
SU	Jälkikirjaustosite	1	1043
UA	Ravintolaostot kater	33300000	33300870
UB	S-Business ale. jako	30100000	30100239
UC	Bonukset ja agribonu	30150000	30150174
UF	MURA-myyntin tilityk	79000000	79084162
UG	Palkat Fenixistä	30600000	30600011
UT	Matu-hyvitykset toim	31300000	31300445
UX	AOP Jäsenhall vien	31600000	31600705
Z6	Sopimuslaskut	95417000	95417293
ZA	Sis.muistiotositteet	5000	5065
ZB	Autom kk kirjaukset	71000000	71000906
ZC	Jaksotukset	250000	250003
ZD	Jaksotukset purku	73070000	73070003
ZF	TITO-tiliote ulk p	13000000	1300217
ZJ	Viitesuoritukset	77000000	7700615
ZK	Luottotappiot	95000000	9500012
ZL	Muut laskut	15500000	15504476
ZM	Laskutus tos per	16300000	16300001
ZO	Kpito tos peruutus	20000000	20000280
ZQ	Ostorek tos per	23000000	23000000
ZT	Myyntiresk tos per	21000000	21000063
ZU	Peilikirj ostolaskut	11500000	11500035
ZV	Basware tilioite	91387000	91395506

23.Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

Tunnusluvut	<u>2012</u>	<u>v.2013</u>	<u>v.2014</u>	<u>v.2015</u>	<u>v.2016</u>	<u>v.2017</u>
Liikevaihto	45 613	47 150	46 737	44 184	41 022	42 000
Liikelylijäämä /alijäämä tuh.euroa	669	355	1 276	-992	1 125	870
liikelylij./alijäämä %:a liikevaihdosta	1,5	0,7	2,7	-2,2	2,7	2,1
Ylijäämä/tappio ennen varauksia ja veroja, tuhatta euroa	703	343	1 286	-1 044	1170	936
%:a liikevaihdosta	1,5	0,7	2,8	-2,4	2,9	2,2
Oman pääoman tuotto%	4,3	1,6	6,9	neg.	7,5	4,9
Sijoitet. pääoman tuotto%	5,1	2,5	8,6	neg.	8,1	6,1
Omavaraisuusaste%	69,3	70,2	78,2	77,7	80,8	77,8
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen tuh. eur	3 096	1 469	293	112	777	4 509
%:a liikevaihdosta	6,8	2,7	0,6	0,3	1,9	10,7
Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana	206	211	188	176	146	151

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto%=	$\frac{\text{Tulos ennen satunn.eriä} + \text{arvonalentumiset sijoituksista} - \text{tilikauden verot} * 100}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöos.} + \text{vapaaehtois. varaukset ja poistoero(keskim.)}$
Sijoitetun pääoman tuotto%=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut} + \text{arvonalentumiset sijoituksista} * 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskim.)}}$
Omavaraisuusaste%=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero} * 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen=	Käyttöomaisuusinvestoinneista suoritettu määrä

HALLITUKSEN EHDOTUS VUOSIYLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMISEKSI

Osuuskunnan jakokelpoinen ylijäämä on yhteensä 13.032.234,09 euroa. Osuuskunnan taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Osuuskunnan maksuvalmius on hyvä, eikä alla ehdotettu tilikauden ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan osuuskunnan maksukykyä.

Hallitus ehdottaa, että osuuskunnan tilikauden 2017 ylijäämä 467.391,27 euroa käytetään seuraavasti:

- maksetaan ylijäämän palautusta 1% bonusostojen summasta arviolta	244.356,31
- siirretään käyttörahastoon	223.034,96

Nurmeksessa 14. päivänä maaliskuuta 2018

Raija Rantanen

Timo Komulainen

Maj-Lis Kallinen

Hannu Pääkkönen

Helena Korhonen

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Nurmeksessa 14.3.2018

Esa Harttunen KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa tarkastanut hallituksen toimintakertomuksen vuodelta 2017, sekä tutustunut siinä esitettyyn tilinpäätökseen ja jättää sen osuuskuntakokouksen käsiteltäväksi ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Nurmeksessa huhtikuun 25. päivänä 2018

Matti Timonen, puheenjohtaja

Pasi Huttunen, sihteeri